

Een doorgaande lijn

van voorschoolse instellingen naar het basisonderwijs

en van voorschoolse instellingen naar de bovenschoolse zorgstructuur

van het s.w.v. Oost Achterhoek

Inleiding

Binnen het beleid van het s.w.v. Oost Achterhoek is geformuleerd, dat er veel waarde gehecht wordt aan een ononderbroken lijn van voorschoolse instellingen naar de ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband Passend Onderwijs. Zie daarvoor de hoofdstukken 4.7.2 en 6.7. van het Ondersteuningsplan 2015-2018 (www.swvoostachterhoek.nl). Onder *voorschoolse instellingen* wordt verstaan alle instellingen die kinderen van 0 tot 4 jaar een plaats bieden of daar begeleiding in verzorgen, zoals peuterspeelzalen, kinderdagopvang, Yunio, Zozijn e.a.

In de praktijk komt het er op neer dat voorschoolse instellingen af moeten stemmen op twee lijnen:

- . het inrichten van een doorlopende lijn op de scholen binnen een schoolbestuur
- . het inrichten van een doorlopende lijn naar de bovenschoolse ondersteuningsstructuur van het samenwerkingsverband Oost Achterhoek.

In deze notitie worden beide lijnen verder ingevuld en uitgewerkt.

Een doorlopende overgang van voor schoolse instellingen naar basisscholen

Voorschoolse instellingen hebben een eigen ondersteuningsroute en daarbinnen staat beschreven op welke wijze de overdracht van een kind naar een basisschool plaats vindt.

Binnen de intentie om voor kinderen een zo efficiënt en soepel mogelijke overgang te creëren vragen twee aspecten aandacht.

a. Ondersteuning vanuit het basisonderwijs voor vraagverheldering

Het algemene uitgangspunt is, dat daar waar gewenst, er ondersteuning vanuit de basisschool(-bestuur) beschikbaar is om de ondersteuningsbehoefte van kinderen die in gaan stromen in het basisonderwijs, mee te helpen formuleren.

Omdat de ondersteuningsmiddelen uit het swv Oost Achterhoek voor het deel van de onderwijsondersteuning naar de schoolbesturen gaan, richten de voorschoolse instellingen hun verzoek tot ondersteuning aan het bestuur achter de basisschool, die in beeld is.

Praktisch uitgewerkt betekent dat het volgende:

- voor ondersteuning uit de St. Accent wordt contact opgenomen met de directeur van betreffende basisschool of de Ortho-Pedagogische Dienst van Accent (OPD),
- voor ondersteuning uit de St. LiMa en Reflexis (basisscholen in Lichtenvoorde e.o., in Aalten De Slinger en in Dinxperlo De Wegwijzer) kan contact worden gezocht met Will van der Zanden,
- voor ondersteuning uit de St. Brevoordt (scholen in Groenlo en Winterswijk behalve de Accentscholen, in Aalten de St. Jozef en 't Bastion) is de contactpersoon Ab Kreunen
- voor ondersteuning vanuit de St. Liboriussschool Dinxperlo wordt contact opgenomen met de directeur van de school.

Eventuele specifieke expertise uit een ander 'bestuurlijk' gebied is in te huren op offertebasis. Neem daarvoor contact op met de desbetreffende contactpersoon. Voor het inzetten van extern expertise wordt altijd de instemming van ouders gevraagd.

b. De aanmelding van kinderen op een basisschool

De Wet op Passend onderwijs heeft de route en het tijdplan voor het aanmelden van een kind voor het basisonderwijs ingrijpend veranderd. Dat is een gevolg van het feit dat een basisschool tegenwoordig *zorgplicht* heeft. Zorgplicht houdt in, dat als een ouder een kind aangemeld heeft bij een basisschool, die school verplicht is om te zorgen voor een plek in het onderwijs. Het liefst in de eigen school, maar als dat niet kan op een andere school.

Om te zorgen dat er geen kinderen tussen de wal en het schip raken en toch thuis komen te zitten, heeft de

wetgever de volgende maatregelen wetmatig verankerd:

- . kinderen kunnen aangemeld worden op een basisschool vanaf het moment dat ze drie worden, tot 10 weken voordat het kind 4 jaar wordt. Later kan wel (blijft een keus van ouders) maar dat staat mogelijk een snelle plaatsing in de weg
- . een aanmelding is de officiële (schriftelijke) aanmelding met een daarvoor binnen die school/dat schoolbestuur geldend aanmeldformulier. Op dat formulier vult de ontvangende school een ontvangstdatum in op het moment dat ouders het formulier op school afgeven. Vanaf dat moment gaat de aanmeldprocedure in.
- . de school van aanmelding krijgt 6 weken de tijd om te kijken of ze het aangemelde kind een passend onderwijsaanbod kunnen bieden. Is dat niet het geval dan moet de school zorgen (zorgplicht) voor een andere passende onderwijsplek.
- . deze periode van onderzoek kan één keer (schriftelijk) beargumenteerd vier weken verlengd worden.

Het mag duidelijk zijn dat heel veel kinderen gewoon bij de basisschool aangemeld kunnen worden en worden aangenomen zonder veel problemen. De ingerichte wetgeving is gericht op onderwijs voor alle kinderen, dus ook de kinderen waarvan bekend is dat ze een ondersteuningsbehoefte hebben.

Voor de voorschoolse instellingen is het van belang om weet te hebben van deze vernieuwde aanmeldprocedure. Ze zullen ouders moeten informeren over deze procedure en wijzen op de stappen die ze moeten nemen. De basisscholen zorgen er voor dat er voor de voorschoolse instellingen een aanmeldformulier en een informatiebrief beschikbaar zijn, waarin naar ouders wordt uitgelegd hoe de aanmeldprocedure verloopt. Beide documenten staan ook op www.swvoostachterhoek.nl onder documenten. De voorschoolse instelling bespreekt deze info tijdens het reguliere driejarigen gesprek

Er zitten twee knelpunten in deze regeling.

De zorgplicht gaat in als kinderen 3 jaar zijn en aangemeld worden, daarvoor spreken we over een vooraanmelding en is er geen spraken van zorgplicht.

Als kinderen gemeld worden op het moment dat ze drie jaar worden is niet altijd al goed bekend hoe ver het kind in zijn of haar ontwikkeling is. Het samenwerkingsverband adviseert in dit geval om met ouders af te spreken om de definitieve aanmelding vooruit te schuiven tot het kind 3 jaar en 8 maanden is. Dan kan beter bekeken worden of de basisschool de passende onderwijsplek is.

Echter, ouders moeten hier wel in het belang van hun zoon of dochter aan mee willen werken. We kunnen ze niet dwingen en ze hebben het recht om meteen met drie jaar aan te melden.

Een ander kwetsbaar punt is de informatieoverdracht vanuit ouders. De wet dwingt ouders niet om de basisschool te informeren. Elke ouder die voor zijn of haar kind het beste wil, zal zorgvuldig zijn in de overdracht van gegevens. Dat blijkt ook uit de praktijk zoals we dat in de Oost Achterhoek wekelijks meemaken. Een ouder heeft hier echter een eigen keus in. Als er niet met de juiste informatie wordt overgedragen wordt de inschatting van school een moeilijke. Desalniettemin moet de school binnen de gestelde termijn haar besluit over inschrijving nemen.

Van zeer groot belang is hier de taak van een voorschoolse instelling om op een constructieve manier de communicatie met ouders te voeren.

Aandachtspunten voor voorschoolse instellingen i.v.m. de overgang naar de basisschool

De volgende punten zijn van belang:

- . informeer ouders over de procedure van aanmelding voor basisonderwijs. verdere informatie daarover is ook te vinden op de site van het swv Oost Achterhoek www.swvoostachterhoek.nl
- Op die site staat vanaf november 2015 een stroomdiagram waarin alle stappen binnen het zoeken van een passend school zijn te vinden. Elke stap is voorzien van buttons waarin juridische kaders, aandachtspunten en adviezen staan geformuleerd.
- . De voorschoolse instelling geeft ouders bij het driejarigengesprek een brief waarin de aanmeldprocedure naar ouders uiteen wordt gezet. Te vinden op de site van het samenwerkingsverband Oost Achterhoek onder tabblad documenten.
- . wijs ouders op de aanmeldingsbrief die je zelf in huis zou kunnen hebben of die van de site van de desbetreffende school kan worden gehaald.
- . zorg voor een goede communicatie met ouders en schroom niet om bij ingewikkelde vragen de vraag tot

ondersteuning bij het regionaal Aanmeldpunt neer te leggen (rap@swvoostachterhoek.nl). Ook de aanmeldingen voor het Z.A.T.T. verlopen via het RAP.

. zorg voor een goede registratie van de ontwikkelingen van het kind en wees alert op signalen van extra ondersteuning.

Schroom niet om daar ondersteuning vanuit het onderwijs op te vragen. Het credo blijft: hoe jonger we signaleren, des te effectiever we kunnen ondersteunen.

Een doorlopende overgang van voorschoolse instellingen naar de arrangementen binnen het swv Oost Achterhoek

Arrangementen binnen het s.w.v. Oost Achterhoek

Het samenwerkingsverband Oost Achterhoek heeft een aantal onderwijs-arrangementen in het gezamenlijke beleid gehouden. Kinderen die een onderwijsplek moeten krijgen in het speciaal basisonderwijs of in het speciaal onderwijs cluster 3 en 4, krijgen die plekken toegewezen vanuit het samenwerkingsverband.

Speciaal onderwijs cluster 3 zijn de scholen voor kinderen die zeer moeilijk lerend zijn en/of kinderen met een lichamelijke handicap. In speciaal onderwijs cluster 4 kunnen kinderen een onderwijsplek krijgen met een intensieve hulpvraag op het gebied van gedrag.

In geval van twijfel biedt het samenwerkingsverband ook een observatie-arrangement. Een periode van opvang op een speciale basisschool of een school voor speciaal onderwijs om al werkende te ervaren wat de ondersteuningsbehoeften van het kind zijn.

Om die aanvragen op te kunnen pakken is er binnen het samenwerkingsverband een commissie actief onder de naam Zorg Advies- en ToewijzingsTeam (Z.A.T.T.).

Het Zorg Advies- en ToewijzingsTeam (Z.A.T.T.).

Op de site van Oost Achterhoek staat uitgebreid beschreven op welke wijze het Z.A.T.T. is samengesteld en hoe er gewerkt wordt. In het kader van deze notitie worden een tweetal aspecten aangehaald en uitgewerkt in het kader van de samenwerking met de voorschoolse instellingen.

Basaal onder het beleid van het samenwerkingsverband ligt het uitgangspunt, dat er gestreefd wordt naar een goed afgestemde lijn met de collega's uit de voorschoolse instellingen als het gaat om het vinden van passende onderwijsplekken voor jonge kinderen met een ondersteuningsbehoefte. Het beleid (en dus ook de doorgaande lijn) moet zo ingericht zijn dat alle kinderen (als ze aan onderwijs toe zijn) een goede onderwijsplek krijgen, maar ook dat de daarvoor te volgen procedure de belangen van kinderen en ouders centraal houdt.

De uitvoerende taken van het Z.A.T.T.

Het Z.A.T.T. is een uitvoerend orgaan binnen het beleid van het samenwerkingsverband Oost Achterhoek.

Voor het Z.A.T.T. kan met de volgende vraagstellingen aangemeld worden:

- a. Voor het kind moet een passende onderwijsplek worden gevonden
Vaak gaat het hier om kinderen die het best geholpen zijn met een plek in speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs cluster 3 of 4. Het aanmeldformulier kent echter geen aparte aanmeldoptie voor speciaal basisonderwijs of speciaal onderwijs. De aanmelding gebeurt open, waarna in de Z.A.T.T.-discussie gekeken zal worden wat de passende school moet worden. Hier wordt meteen een besluit op genomen
- b. Breng een advies uit wat volgens het Z.A.T.T. de best passende onderwijsplek is.
Gebeurt veel als ouders nog niet zo ver zijn dat ze een stap naar ander onderwijs willen zetten, of dat de school/voorschoolse instelling het nog niet weet.
De opbrengst uit de discussie is een uitgebracht advies.
- c. Breng een advies uit of het kind een school uit cluster 1 of 2 moet bezoeken, of een begeleidings-arrangement (extra ondersteuning) uit dat cluster op de (speciale) basisschool moet ontvangen.
Kinderen met een visuele handicap (cluster 1) kunnen worden verwezen naar school voor speciaal onderwijs. Als ouders instemmen (voorwaardelijk) met een Z.A.T.T.-bespreking, wordt gekeken of meer thuisnabij onderwijs een mogelijkheid is. Hetzelfde geldt voor een aanmelding voor cluster 2, kinderen met een auditieve handicap of ernstige spraak-taal problemen.
- d. Realiseer voor dit kind een integraal onderwijs-zorg-arrangement.
Voor kinderen met ernstige, meervoudige beperkingen moet niet alleen gekeken worden naar een passende onderwijsplek, maar daarnaast moet ook beslist worden of er zorg naar het onderwijs moet. In dezelfde bespreking wordt ook gekeken naar eventuele rol van leerplicht en leerlingvervoer en wordt dat desgewenst

besloten.

- e. Realiseer voor dit kind een observatieplek om nader te onderzoeken wat zijn of haar onderwijsbehoeften zijn.

Het is denkbaar, dat alle vijf soorten aanvragen ook vanuit voorschoolse instellingen aangevraagd worden.

Aanmelding vanuit voorschoolse instellingen voor het Z.A.T.T.

Daar waar het onderwijs rechtstreeks zelf moet aanmelden en ouders toestemming gevraagd wordt om de informatie te gebruiken, wordt de aanmelding vanuit een voorschoolse instelling altijd door ouders gedaan. Zij geven ook de toestemming voor het gebruik van de gegevens van hun zoon of dochter.

Op de site van swv Oost Achterhoek staat daarvoor de aanmeldformulieren.

Route voor aanmelding Z.A.T.T.

1. De leidsters van de voorschoolse instelling hebben gesprekken met ouders met als uiteindelijke uitkomst het gezamenlijke besluit om aan te melden voor het Z.A.T.T.
2. De medewerker/leidster van de voorschoolse instelling informeert ouders over het functioneren en de taken van het Z.A.T.T. en verwijst ouders voor verdere informatie naar [www.swvoostachterhoek.nl/ouders/Z.A.T.T.](http://www.swvoostachterhoek.nl/ouders/Z.A.T.T) Ouders worden gewezen op het feit dat zij ten allen tijde contact met het Regionaal AanmeldPunt (RAP; 0543-512593) kunnen zoeken voor vragen of verdere informatie.
In dit gesprek op de voorschoolse instelling worden ouders tevens geïnformeerd over een mogelijke observatie door een medewerker van het samenwerkingsverband op de voorschoolse instelling. Indien daarvoor gekozen wordt, vraagt de medewerker van het RAP later via de medewerker van de voorschoolse instelling de instemming van ouders.
3. Een medewerker/coördinator van de voorschoolse instelling doet een telefonische vooraanmelding bij het RAP en geeft door:
 - . naam kind, (geb. datum, BSN-nr., e-mail adres ouders)
 - . naam instelling, (naam, tel.nr., e-mail van de aanmelder)
 - . waarvoor wordt de aanmelding gedaan (zie *uitvoerende taken Z.A.T.T.* hierboven)
 - . is een observatie gewenst.
 - . is Ondersteuningsteam ingeschakeld, zo ja, wie.
 - . moeten er externen uitgenodigd worden, zo ja, wie.
 - . datum van de Z.A.T.T. bespreking.
4. De voorschoolse instelling verzamelt alle informatie rond het kind die relevant is, waarbinnen het OVM (indien gebruikt) een centraal document is en zorgt dat ouders weten welke informatie er naar het Z.A.T.T. gestuurd wordt.
5. Ouders vullen het aanmeldformulier voor ouders in. Zie [www.swvoostachterhoek.nl/professionals/formulieren/Aanmeldformulier ouder\(s\)/verzorgers \(voorschoolse instelling\)](http://www.swvoostachterhoek.nl/professionals/formulieren/Aanmeldformulier%20ouder(s)/verzorgers%20(voorschoolse%20instelling)). De voorschoolse instelling voegt dit getekende formulier toe aan het dossier.
6. De medewerker/coördinator van de voorschoolse instelling vult het aanmeldingsformulier vanuit de instelling in. Zie [www.swvoostachterhoek.nl/professionals/formulieren/Aanmeldingsformulier school/voorschoolse instelling](http://www.swvoostachterhoek.nl/professionals/formulieren/Aanmeldingsformulier%20school/voorschoolse%20instelling). De voorschoolse instelling voegt dit getekende formulier toe aan het dossier.
7. De medewerker/coördinator van de voorschoolse instelling stuurt het volledige dossier in enkelvoud (alle formulieren met de originele handtekening) op naar het RAP; postbus 391 7100 AJ Winterswijk. Of leveren het papieren dossier af op het bezoekadres van het RAP: Morsestraat 21a 7101 JA in Winterswijk. De aanwezige rapportage kan ook digitaal worden verzonden naar rap@swvoostachterhoek.nl. Getekende papieren worden altijd over de post verstuurd.
8. Het traject van het Z.A.T.T. gaat lopen op het moment dat de getekende aanmelding van de ouders bij het RAP binnen is.
9. Vanaf nu zijn de medewerkers van het RAP aan zet om de verdere voorbereidingen voor de bespreking te verzorgen.